

Vikten av god handledning

Sterilteknikerutbildningen 300 YH p, 2017

Yrkes Akademin AB

Författare: Louise Leeman

Handledare: Maria Hansby

Sammanfattning

Examensarbete/ Steriltekniker, 300 YH poäng vid Yrkes Akademin AB, 2017.

Författare: Louise Leeman

Antal sidor: 11

Titel: Vikten av god handledning

Handledare: Maria Hansby

Datum: 2018-12-19

Nyanställda på en sterilteknisk enhet får sällan samma möjlighet till kunskap och upplärning. Hur stor kompetens den nya personalen får kommer i största del bero helt på hur mycket dess handledare kan erbjuda. För att alla nyanställda skall få en bra upplärning måste det finnas en tydlig plan för hur handledningen skall gå till. En undersökning om handledning på en sterilteknisk enhet har gjorts för att ta reda på om personalen upplever att den handledning som tillhandahållits varit tillräcklig. Undersökningen visar på stor variation i upplärningen.

Innehållsförteckning**Sida**

Bakgrund	4
Syfte och Mål	4
Metod	4 - 5
Resultat	5- 8
Analys	7 - 8
Diskussion	8 - 9
Bilaga 1	9 - 10
Källhänvisning	11

Bakgrund

Handledning är viktigt att tillämpa för att hjälpa en ny medarbetare in i arbetet och att utveckla rätt arbetssätt, förhållning och tekniker i arbetet. Detta ger personalen i verksamheten förutsättningarna att utvecklas och få en god kompetens. I arbetet stöter man dagligen på situationer som kräver stor eftertanke och förmåga att kunna fatta viktiga beslut. När arbete i grupp görs är det viktigt att få möjligheten till diskussion och reflektera kring olika frågor. Genom handledning växer och utvecklas individer inom sin yrkesroll. Regelbunden handledning skapar en stor säkerhet hos den nyanställda och ger ett bra stöd i arbetet. Med den hjälpen tillkommer redskap där den nyanställda kan sammankoppla teori med praktik. Vilket leder till att ett korrekt arbete utförs och rutiner följs (SOSFS 2011:9 kapitel 6¹)

En anställd som jobbar på en sterilteknisk enhet skall ha minst undersköterskeutbildning. Idag finns det flera skolor som utbildar elever till steriltekniker (Yrkesakademin steriltekniker²) men det är sällan det finns steriltekniska enheter där endast sterilteknikerutbildad personal jobbar och har fått samma upplärning. Det finns krav som trycker på att patienter har rätt till god och säker vård (Patientsäkerhetslag (2010:659) kap, 6³) men om personalen inte kan sitt arbete uppfylls detta krav inte. Handledning skall ha en tydlig plan för att alla anställda skall få samma kvalitet på sin upplärning och därmed kunna följa rutinerna på enheten. Om en tydlig plan finns för hur handledning vid upplärning skall ske kanske det inte blir brister i vårdens kvalitet och personalen tilldelas rätt kunskaper. Upplever de nyanställda att upplärningen är tillräcklig när en plan saknas?

Syfte

För att handledningen skall hålla god kvalitet behöver den vara tydlig och inte variera i allt för stor grad. Alla på enheten ska få lika grundkunskaper på lika villkor oavsett tidigare kunskaper eller erfarenheter. Ny personal skall känna sig trygga med att dem har tydliga mål och en plan för vad som förväntas av dem.

Mål

Att ta reda på om upplärningen som ges idag är tillräcklig för att de anställda skall känna sig trygga nog att leverera ett bra arbete.

Metod

En undersökning har gjorts på en sterilenhet i Göteborg där personalen fått besvara frågor gällande deras upplärning. De svarande är en blandning av Steriltekniker, Undersköterskor och några utan utbildning.

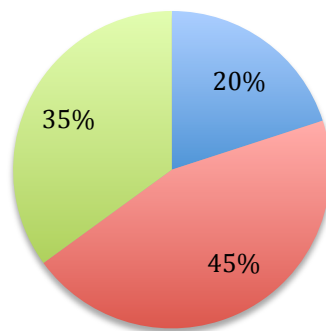
Tillfrågade: 16st varav: 9 undersköterskor, 3 steriltekniker och 4 utan utbildning. Fyra av de svarande var med på enhetens uppstart och har därför inte fått någon handledning.

Undersökningen är gjort medhjälp av en enkätundersökning gjord i Word och Microsoft Exel (se bilaga 1 sida 9) som har besvarats och samlats in för analys. Resultatet av varje fråga visas i ett cirkeldiagram nedan.

Resultat

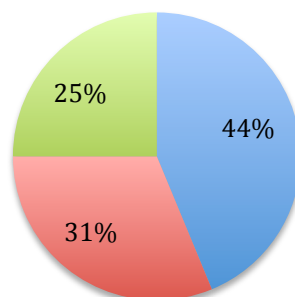
Hur lång var din handledning?

■ 2-3 månader ■ 0-2 dagar ■ 1 månad eller mindre

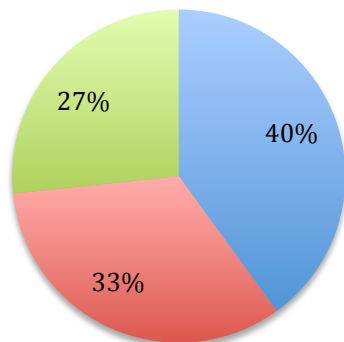
Hade du tydliga mål att uppnå när du blev handledd?

■ JA ■ NEJ ■ Med vid uppstart = ingen handledning

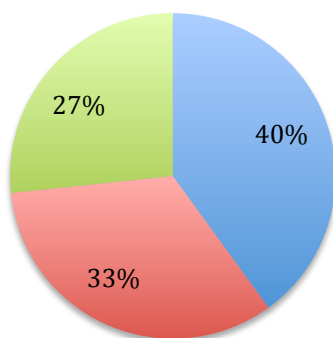
Tycker du att den var tillräckligt lång?

■ JA ■ NEJ ■ Med vid uppstart = ingen handledning

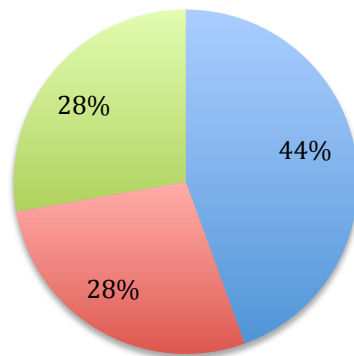
Fick du en tydlig introduktion inför din handledning?

■ JA ■ NEJ ■ Med vid uppstart = ingen handledning

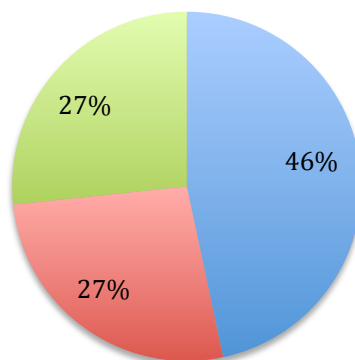
Är du nöjd med din handledning?

■ JA ■ NEJ ■ Med vid uppstart = ingen handledning

Hade en handbok anpassad för upplärning på en steriltekniskaenhet hjälpt för att ge en tydlig bild av vad du skall uppnå när du blev handled?

■ JA ■ NEJ ■ VET EJ

Analys

Det är tydligt att handledningen brister och saknar struktur och att ingen tydlig plan för upplärning finns. Majoriteten har haft en mycket kort handledning och för 27 % av de svarande har handledningen uteblivit helt eftersom dem var med på enhetens uppstart. Cirka 30 % tycker att handledningen var för kort, saknade tydliga mål, fick en dålig introduktion av handledningen och 28 % var inte nöjda med den handledning

de fått. 46 % tror att en handbok vid upplärning hade hjälpt. På enkäten fanns det även möjlighet att skriva om det fanns något man hade velat ha mer av under sin handledning. De svarande ville ha: handledning av en och samma person, checklistor för de olika arbetsrummen och ha en handledare med mer kunskap om de olika maskinerna samt datorsystemet.

Undersökningen hade inte många deltagande men det framkom tydligt att det fanns brister i upplärningen, bristande kunskaper om de olika maskinerna och olika längd på upplärningen. Det är tydligt att det finns bristande rutiner kring handledning och upplärning. När längden på upplärningen varierar kraftigt är risken stor att den nyanställda som fått kortare upplärning gått miste om viktig information som hade kunnat öka kvalitén i arbetet. När handledare väljs är det viktigt att den har goda kunskaper och gott om tid att ta hand om sin nya medarbetare, så att det finns tid för uppföljning.

Om de nyanställda får grundläggande kunskaper om sitt arbete med hjälp av en god handledning vid upplärning kommer kompetensen att öka. Vilket i sin tur leder till att arbetet håller en god kvalitet. För att handledningen skall hålla god kvalitet och vara enhetlig behöver det finnas en tydlig plan för hur handledningen skall vara upplagd. En handbok eller loggbok anpassad för enhetens verksamhet hade kunnat skapa en sammanhängande upplärning.

Diskussion

Jag valde att göra ett arbete som trycker på vikten av en bra handledning, eftersom jag såg att det fanns brister i handledningen på min egen arbetsplats samt på mina LIA-platser. Jag tror att en handbok för upplärning hade varit ett bra alternativ eftersom det ger möjlighet till att samla allt om arbetet och handledningen på ett och samma ställe.

Jag tror att om man hade bestämt sig för att ha en upplärningstid på 3-6 månader innan man anser att personalen är självgående beroende på tidigare erfarenhet och utbildning hade resultaten av undersökningen med säkerhet sett annorlunda ut. Jag tror att jag hade fått ett annorlunda resultat om jag gjort undersökningen på mer än en enhet. Eftersom några i undersökningen inte fått möjlighet till handledning kunde dem varken svara Ja eller Nej på majoriteten av frågorna. Enheten jag har gjort min undersökning hos startades upp helt ny och gick igång i skarp drift från dag ett utan att ge någon möjlighet till handledning eller att komma in i arbetet.

Det finns ett projektarbete på en handbok ⁽⁴⁾ som är en jättebra grund till en ny handbok. Genom att utveckla den med uppgifter och frågor hade den kunnat ge ett mycket bra stöd i handledningsarbetet.

Bilaga 1: Enkäten som användes i undersökningen

Frågeformulär om handledning som nyanställd för projektarbete, av: Louise Leeman

Frågorna har inget med handledaren att göra. Frågorna rör endast upplägget och planeringen av din handledning.

Fråga	JA	NEJ	ANNAT	Kommentar
Hade du tydliga mål att uppnå när du blev handledd?				
Hur lång var din handledning?				
Tycker <u>DU</u> att den var tillräckligt lång?				
Fick du en tydlig introduktion inför din handledning?				
Är du nöjd med din handledning?				
Hade en handbok anpassad för upplärning på en sterilteknisk enhet hjälpt för att ge en tydlig bild av vad du skall uppnå När du blev handledd?				
Vad hade du velat ha mer utav under din handledning?				

Källhänvisning

1) SOSFS 2011:9 kapitel 6

2)

https://ya.se/yrkeshogskola/steriltekniker/?gclid=Cj0KCQiAxNnfBRDwARIsAJIH29DfcYuaqCw92YUOmSu0-7cQwH3fzXWnVdn2gs_HmK6jXHnRCPXTsJ4aAICBEALw_wcB

3) Patientsäkerhetslag (2010:659) kap, 6

4) Handbok vid grundintroduktion av nyanställda på sterilteknisk enhet – som tillägg utöver arbetsplatsens rutiner. https://cf.vgregion.se/fakta/trycksak/Tryck_Detail.cfm?ID=1732

Av: Susanne Fredriksson och Christina Andersson